

PREMIŠLJEVANJE O BOŽJI BESEDI - OKTOBER 2022 V veselem praznovanju beatifikacije Pauline Marie Jaricot

sobota, 22. oktober, 2022

Sveti Janez Pavel II., papež (neobvezni god)

Ef 4,7-16; Ps 122; Lk 13,1-9

Premišljujmo

Velik lik papeža Janeza Pavla II. in berila današnjega dneva nam omogočajo premišljevanje o antropoloških in teoloških vprašanjih. Evangelij nas postavlja pred vprašanje zla in odgovornosti ljudi za to, kar se jim dogaja. »*Ali mislite, da so bili ti Galilejci zato, ker jih je to trpljenje zadelo, večji grešniki ko vsi drugi Galilejci? Ne, vam pravim; toda če se ne spokorite, boste vsi enako pokončani.*« Poslušajmo bolje ta stavek: »*če se ne spokorite, boste vsi enako pokončani*«.

Preden izpostavimo nekaj idej o tem klicu k spreobrnjenju, pomislimo na svetega Janeza Pavla II. in na vse, kar je kot papež storil za Cerkev in za svet. Omenimo le nekaj točk o prvi skupini enciklik, ki se nanašajo na Trojico: *Redemptor hominis* (1979), *Dives in misericordia* (1980) in *Dominum et vivificantem* (1986). Lahko bi izpostavili tudi nekaj idej njegovih družbenih ali eklezioloških enciklik ali tistih, v katerih je antropološka tema razvita v različnih vidikih. Toda te kategorije enciklik so že vsebovane v strukturi enciklik, kjer gre za vprašanje Trojice in vere, ki sta predmet naše pozornosti.

Redemptor hominis je izhodišče za vse druge: tema resnice in povezava med resnico in svobodo, pri čemer razumemo, da je resnico mogoče dojemati kot zahtevek in torej nasprotje svobode. Papeževa ekumenska gorečnost je očitna že v tem prvem velikem učiteljskem besedilu. Obstajajo velike teme, povezane z evharistijo, kot so darovanje, odrešenje in pokora. Dodajmo še zapoved »ne ubijaj«, ne da bi pozabili na vez med Cerkvijo in Kristusom s pogledom v prihodnost. Cerkev je povabljen, da se odpre novemu obdobju vere. Papeževa globoka želja je prositi Gospoda, naj nam dá nov dar vere in polnosti življenja, nove binkeosti, od tod klic Svetemu Duhu: »Pridi, Sveti Duh, pridi!«

Vprašanje, ki se nakazuje, je sledeče: »Kdo je človek?« Za tem vprašanjem se skriva vprašanje odrešenja: kako lahko človek živi? Kdo nas lahko nauči živeti? Materializem, marksizem ali krščanstvo? Kako naj ljudem pokažemo pot v življenje in tako verujočim kot neverujočim razjasnimo, da so njihova vprašanja tudi naša, in da je Peter, soočen z dilemo današnjega in včerajšnjega človeka, pravilno rekel Gospodu: »*Gospod, h komu naj gremo? Besede večnega življenja imaš.*« (Jn 6,68).

Prva enciklika Janeza Pavla II. se vrti okoli vprašanja človeka s tem močnim stavkom: *Človek je prva pot Cerkve in njena temeljna pot.* Ta stavek je postal skoraj moto. Pogosto pozabljamo, da je malo pred tem papež rekel: *Jezus Kristus je glavna pot Cerkve; on je naša pot v Očetovo hišo* (Jn 14,1s) in *on je tudi pot do vsakega človeka.* Citat moramo nadaljevati tako, da rečemo ... *pot, kateri je sledil sam Kristus, pot, ki na nespremenljiv način poteka skozi skrivnosti učlovečenja in odrešenja.*

Antropologija in kristologija sta za papeža neločljivi. Kdo je človek in kam mora iti, da bi našel življenje? Točno to se je pokazalo v Kristusu. On je "eno z vsakim človekom"; zato se ga ne sme zreducirati na zgled, kako je treba živeti. To ni samo podoba človeškega obstoja. Doseže nas od znotraj, v koren našega obstoja in tako od znotraj postane pot za človeka. Razbija izolacijo "jaz-a". Je jamstvo neuničljivega dostojanstva vsakega posameznika, hkrati pa je tisti, ki premaga individualizem v komunikaciji, h kateri teži celotna narava človeka. Vprašanja človeka ni mogoče ločiti od vprašanja Boga.

Tema Boga Očeta se pojavi skrita na prvem mestu pod naslovom "*Dives in misericordia*". Postaviti Božje usmiljenje v središče vere in krščanskega življenja je bila velika želja sestre Faustine Kowalske, te sestre iz Krakova. Sveti Bernard je zapisal: "Bog ne more trpeti, lahko pa sočustvuje". Enciklika o Bogu Očetu ima naslov, ki se nanaša na temo božjega usmiljenja, s podnaslovom: »*Kdor je videl mene, je videl Očeta*« (Jn 14,9). Videti Kristusa pomeni videti usmiljenega Boga. Božje usmiljenje ima lastnosti materinske ljubezni. Upoštevajmo tudi poglobljeno razlago prispodobe o izgubljenem sinu ali najdenem sinu (Lk 15,11-32), v kateri Očetova podoba zasije v vsej svoji veličini in lepoti.

Kar zadeva encikliko o Svetem Duhu, v kateri se pojavlja tema resnice in vesti, je treba spomniti, da je Duh dar, *dar resnice in vesti in dar gotovosti in odrešenja* (št. 31). V korenini greha je laž, zavračanje resnice. *Neposlušnost, kot prvotna razsežnost greha, pomeni zavrnitev tega vira (večnega zakona), skozi človekovo zahtevo, da postane avtonomen in izključni vir za odločanje o dobrem in zlu*. Temeljna perspektiva "*Veritatis splendor*" se tukaj pokaže v vsej svoji očitnosti. Enciklika o Svetem Duhu se ne osredotoča na diagnozo, da smo v nevarnosti, ampak le-to javno izpostavi, da bi odprla pot ozdravitvi. Pri spreobrnjenju se skrb vesti spremeni v ljubezen, ki zdravi, ki zna trpeti: *Skriti razdajalec te odrešilne sile je Sveti Duh* (št. 45).

Za zaključek te meditacije se spomnimo nekaj točk, ki nas spodbujajo k spreobrnjenju. Ne pozabimo, da je usmiljenje pot, ki združuje Boga in človeka, da lahko odpre svoje srce za upanje, da bo ljubljen za vedno, kljub omejitvam svojega greha. Jezus se pojavi kot oznanjevalec spreobrnjenja: »*Spreobrnite se, kajti približalo se je nebeško kraljestvo*« (Mt 4,17). Vabi nas k popolni prenovi, k notranji in zunanji revoluciji, ki pomeni prihod Kraljestva. Bog naš Oče je poln nežnosti in usmiljenja, počasen v jezi ter poln ljubezni in resnice. Lahko se z zaupanjem vrnemo k njemu in ga prosimo za odpuščanje. Jezus sprejema grešnike in razodeva Božje usmiljenje. Pomislimo na hrome (Mt 9,1-7), na grešnico (Lk 7,44-50), pri čemer se spomnimo, da Jezus ni prišel zaradi pravičnih, ampak zaradi grešnikov (Mr 2,17). Pri učenju o spravi nam Jezus govori o izgubljeni ovci in dobrem pastirju (Mt 18,12-14; Lk 15,4-7), o izgubljenem sinu in očetu (Lk 15,11-32) in celo o vrnitvi k duhu otroštva (Mt 18,3).

Izgubljeni moški, kot tudi ženska, ki je izgubila pot življenja, sta povabljeni, da se vrneta k Bogu, ki se kaže kot Oče. Apostoli, Cerkev, duhovniki so prejeli Jezusovo naročilo in moč za spravo; od Jezusa so prejeli tudi moč odpuščanja grehov. Ta moč "zavezati in razvezati" se nanaša na zahteve kesanja (Mt 16,19; 18,15-18; 1 Kor 5,1-13; 2 Kor 2,5-11; Apd 2,38; 3,19; 22,16) in vzpostaviti moramo močan odnos med zakramenti krsta, evharistije in sprave. Jezus je umrl za odpuščanje grehov, za rešitev mnogih. Bog želi, da se vsi ljudje rešijo in spoznajo resnico (1 Tim 2,4ff). Vemo, da je velikonočna skrivnost v središču vseh zakramentov, življenja Cerkve in vsakega učenca misijonarja. Sveti Duh (Jn 20,22-23) nam je dan, da nam v Cerkvi duhovniki odpuščajo naše grehe, ponujajo Božje odpuščanje in mir ter nas vabijo k spreobrnjenju in usmiljenju. Odpusti nam, Gospod, naše dolgove, kakor jih odpuščamo tudi tistim, ki so nas užalili, in ne vpelji nas v skušnjava. Reši nas hudega. Sprejmimo to veselo novico o Božjem usmiljenju, to veselo novico o Božjem odpuščanju v Jezusu Kristusu, to veselo novico, ki jo moramo ponuditi našim sodobnikom.

Pierre Diarra,
Svetovalec Papeškega sveta za medverski dialog
Papeška misijonska zveza-Pariz
Katoliški inštitut Pariz
Pariz, 7. november 2021

Besedilo prevedel: *Luka Biščak*